

DOMATES YETİŞTİRİCİLİĞİ

Ucuz ve bol vitamin kaynağı olan domates besleyici ve lezzetli özelliğinden dolayı dünyanın birçok ülkesinde en çok üretilen sebzelerdendir. Turfanda olarak yetiştirilebilmesi nedeni ile her mevsimde tüketilebilmektedir.

İklim İsteği

Domates ılık ve sıcak iklim meyvesidir. Soğuklardan çok zarar görür. Sıcaklık -2,-3 °C düştüğünde bitki tamamen ölebilir. Gereğinden fazla sıcaklık ve nem ise bitkide hastalıkların meydana çıkmasına, sıcak ve kuru rüzgârlarda, fazla miktarda çiçek dökülmesine sebep olur.

Toprak İsteği

Domatesin toprak isteği; kumludan killiye kadar her tür toprakta yetişebilir. Derin, geçirgen su tutma kabiliyeti iyi humus ve besin maddelerince zengin tınlı toprakları sever. Kumlu tınlı topraklarda erken ürün verir.

Çorağa oldukça dayanıklıdır. En uygun toprak reaksiyonu pH 6.5 civarındadır.

Ekim ve Dikim

Ekim yapılırken metrekaareye 5-6 gr. tohum gelecek şekilde sıravari veya serpme olarak yapılır. Sıravari en iyi yoldur. Ekimden sonra tohumların üzeri 1 cm kadar kalınlıkta harçla örtülür ve hafifçe bastırılarak süzgeçli kovalarla tohumların bulunduğu kısma incek kadar çimlenme suyu verilir. Yer domatesi için sıra arası 140-150 cm sıra üzeri 40-50 cm sırk domateslerde ise sıra arası 75-80 cm, sıra üzeri 40-50 cm olacak şekilde dikim yerleri

hazırlanmalıdır. Tohumlar çimlenip 5-6 yapraklı olduktan sonra hazırlanan karıklara, 40 cm aralıkla fideler dikilir. Dikim, fidelerin 2/3'ü toprağa girecek şekilde yapılır. Daha sonra karıklara can suyu verilir. 3-4 gün sonra kontrol edilerek tutmayan fideler yenilenir.

Gübreleme

Uzunca bir vejetasyon süresi isteyen ve uygun şartlarda üzerinde sayı ve ağırlık itibarı ile bol mahsul bulunan domatesler yetiştirildikleri toprağın besin maddelerince zengin olmasını isterler. Domates yetiştiriciliğinde bilhassa erken mahsul almada fosforlu gübrelerin mühim rol oynadıkları bilinmektedir. İlk toprak işlemede 2 – 3 ton/da iyi yanmış çiftlik gübresi ve 15 - 20 kg DAP verilmelidir. Azotlu gübre amonyum nitrat (%33) formunda ve dekara 20 - 25 kg olarak serpme şeklinde yarısı dikimle diğer yarısı da birinci sulamadan önce toprağa hafifçe serpilir.

Sulama

Kültür bitkileri arasında bilhassa meyveleri yenen sebzelerde sulama, tohumların çimlenme devresi, gelişme devresi ve nihayet mahsul

devresi olmak üzere başlıca üç esas devrede önemli rol oynar.

Domates yetiştiriciliğinde bitkiler üzerinde ilk meyveler görülünceye kadar mümkün mertebe sulamadan kaçınılır. Bu devreye kadar çapa yapılır. İlk meyveler görüldükten sonra sulama önem kazanır ve mevcut şartlara göre uygun periyotlarla yeteri kadar sulama yapılmalıdır. Nihayet olgunluk devresine girip hasat başladıktan sonra bu devrede pratik bir kaide olarak her toplamayı takiben mutlaka su verilmelidir.

Sulama yapılırken mümkün mertebe suyun bitkinin yapraklarına değmemesine özen gösterilmeli yoksa yapraklar çamurlanır ve hastalığa yakalanması kolaylaşır.

Bakım

Fideler esas yerlerinde gelişmeye başladığı andan itibaren yaklaşık 2 hafta sonra birinci çapa yapılır. Birinci çapadan 2-3 hafta kadar sonra ikinci çapa yapılır. Yabancı otlar yok edilir. Kaymak tabakası kırılır ve toprağı havalandırmak topraktaki rutubeti muhafaza etmek maksadıyla sıra aralarında birkaç defa çapa yapmak çok faydalıdır.

Hasat

Domates sabahları veya akşamüzeri toplanır. Hasat çeşidinin erkenciliğı, yetiştirme, bakım şartları ve gönderilecek pazarın uzaklığı gibi çeşitli faktörler göz önünde tutularak hasat yapılmalıdır. Meyvelerin koparılması gelişigüzel yapılmamalıdır. Bilhassa olgun domateslerin koparılmasında meyve avuç içerisine alınarak sapı etrafında hafifçe

döndürülmek suretiyle ya küçük sapı ile birlikte veya sapsız olarak zedelenmeden koparılmalıdır. Domatesten 2.500 – 5.000 kg/da verim elde edilebilir.

Hastalık ve Zararlılar

Domateste önemli zararlara neden olan kırmızı örümcekler ve yaprak bitleri tarlalar arasındaki tarlalar arasındaki yabancı otlarda kışlarlar. Bu zararlılara karşı korunmak için çevre ilaçlaması ve yabancı ot mücadelesi ihmal edilmemelidir! En önemli kayıplara neden olan virüs hastalıklarının yayılmasına neden olan yaprak biti ve beyazsineğe karşı etkili mücadele edilmelidir. domateslerde önemli kayıplara neden olan zararlılardan biri de yeşil kurttur. Bu zararlıların kebekleri tarla üzerinde uçarak domates sürgünlerinin uç kısımlarına bırakır ve bunlardan çıkan tırtıllar bitkinin sürgün uçlarını yemeye başlarlar. Yaklaşık 1cm uzunlukta iken mücadele edilmelidir.

İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü		231 16 81	
İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlükleri			
Altıntaş	311 20 20	Emet	461 30 25
Aslanapa	331 21 56	Gediz	412 38 94
Çavdarhisar	351 21 40	Hisarcık	481 31 81
Domaniç	661 30 13	Pazarlar	571 22 73
Dumlupınar	371 20 01	Simav	513 71 14
Tavşanlı	614 11 09	Şaphane	551 24 08

T.C.
KÜTAHYA VALİLİĞİ
İL GIDA TARIM VE HAYVANCILIK
MÜDÜRLÜĞÜ

DOMATES **YETİŞTİRİCİLİĞİ**

2015 – Kütahya